



การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสำนวนในภาษาถิ่นอีสาน บูรณาการควบคู่กับการจัดการ เรียนรู้แบบสืบเสาะ 5E

จัดทำโดย นางสาวปัทมาวรรณ นาพันธ์
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านหนองหลัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาอุบลราชธานี เขต 1



คำนำ

รายงานการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวนในภาษาถิ่นอีสานบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ๕e เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสำนวนและภาษาถิ่นให้กับผู้เรียนและสอดคล้องในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะ ๕e มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ หาคำตอบด้วยตนเอง ส่วนครูเป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางให้กับนักเรียน ในนวัตกรรมประกอบด้วยหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ การนำนวัตกรรมไปใช้และผลของการใช้นวัตกรรม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการพัฒนาวัตกรรมการเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในการจัดการเรียนการสอนต่อไป หากผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้

ปัทมาวรรณ นาพันธ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
ชื่อนวัตกรรม	๑
ผู้จัดทำ	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการ	๑
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
เครื่องมือที่ใช้	๒
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๒
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๒
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๓
ผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย	๓
บทเรียนที่ได้รับ	๓
เงื่อนไขความสำเร็จ	๓
ภาพกิจกรรม	๔
ภาคผนวก	

รายงานนวัตกรรมการเรียนรู้
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านหนองหลัก

๑. **ชื่อนวัตกรรม** การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวนในภาษาถิ่นอีสานบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ๕e

ประเภทของนวัตกรรม : นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน

๒. **ผู้จัดทำนวัตกรรม** นางสาวปัทมาวรรณ นาพันธ์ ตำแหน่งครู

๓. **ระยะเวลาที่ดำเนินการ** ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. **ที่มาและความสำคัญ**

สำนวนเป็นรูปแบบการใช้ภาษาที่มีการย่อเนื้อความของเรื่องยาว ๆ ให้สั้นลง โดยนำถ้อยคำเพียงไม่กี่คำมาเรียงร้อยจัดวางตำแหน่งให้ได้จังหวะจะโคน บางสำนวนจึงมีลักษณะเป็นกลุ่มคำที่มีเสียงสัมผัส เช่น ก่อร่างสร้างตัว เข้าตามตรอกออกตามประตู คบคนให้ดูหน้าซื้อผ้าให้ดูเนื้อ ฯลฯ บางสำนวนประกอบด้วยถ้อยคำสั้น ๆ แต่กินความมาก และโดดเด่นที่เนื้อความ เช่น คมในฝัก ไชในหิน ไกล่เกลือกินต่าง ขว้างงูไม่พันคอ ชีข้างจับตักแแตน ฯลฯ การคิดสร้างสำนวน ขึ้นในภาษาก็เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่าง ๆ เช่น สั่งสอนให้ลูกหลานประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม หรือใช้สื่อความรู้สึกนึกคิดที่ต้องการตำหนิ ล้อเลียน เยาะเย้ย ประชดประชัน นอกจากนี้ ให้การนำสำนวนมาประกอบคำพูดหรือข้อเขียนเขียน ยังช่วยเพิ่มความคมคายและเรียกร้อยความสนใจได้ดี

เมื่อพิจารณาสำนวนในปัจจุบันมีสำนวนจำนวนมากหลาย บางสำนวนเป็นสำนวนที่อยู่ในเนื้อหาการเรียนภาษาไทยซึ่งผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในสำนวนนั้น แต่มีการตั้งคำถามของผู้เรียนในสำนวนที่ผู้ปกครองของผู้เรียนได้สื่อสารกับด้วย ทำให้ผู้เรียนตั้งคำถาม เกิดข้อสงสัยในสำนวนดังกล่าว ซึ่งสำนวนที่นักเรียนเกิดข้อสงสัยนั้นเป็นสำนวนที่เป็นภาษาถิ่นอีสานในพื้นที่ที่นักเรียนอาศัยอยู่พบว่าผู้เรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาถิ่นและสำนวนในท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวและเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของอุบล ผู้สอนจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ๕e

จากเหตุผลข้างต้น ผู้จัดทำจึงได้พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ๕e เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจและเข้าใจภาษาถิ่นมากยิ่งขึ้น

๕. **วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม**

๕.๑ เพื่อพัฒนานักเรียนในการเรียนรู้เรื่อง สำนวนในภาษาถิ่น จนสามารถเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

๕.๒ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

๕.๓ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดความรักและภาคภูมิใจในภาษาถิ่นไทย

๖. **เป้าหมาย** นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองหลัก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๖ คน

- ๖.๑ **เป้าหมายเชิงปริมาณ**

๖.๑.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสำนวนในท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐

๖.๑.๒ นักเรียนเห็นคุณค่าของภาษาถิ่น ร้อยละ ๘๐

๖.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๖.๒.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสำนวนในท้องถิ่นระดับดีขึ้นไป

๗. เครื่องมือ

๑. ใบงานสำนวนในท้องถิ่น
๒. แผนจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย
๓. แบบประเมินผลงาน

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๑. วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่มีความรู้พื้นฐานด้านสำนวนในท้องถิ่น
๒. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑(ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองหลัก
๓. ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
๔. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์อุปราชธานีด้านภาษา
๕. จัดทำสื่อการสอนเพื่อนำมาประกอบการพัฒนาทักษะ ได้แก่ ใบความรู้ เรื่องสำนวนภาษาท้องถิ่น
๖. นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้
๗. นำเสนอครูในกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนบ้านหนองหลัก ให้คณะครูได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุง แก้ไข ก่อนนำไปใช้กับนักเรียน
๘. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

๙. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method) เป็นวิธีหนึ่งที่มุ่งให้นักเรียนได้สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง มีคำแปลหลายคำในภาษาไทยเช่น การสืบเสาะ สืบสวน สอบสวน เป็นต้น ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ สรุปได้ดังนี้

คาริน (Carin ๑๙๙๓: ๘๖) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ว่าเป็นกระบวนการที่เมื่อพบปัญหาแล้วมีการตั้งสมมติฐานหรือหาคำตอบที่เป็นไปได้ทดสอบสมมติฐาน นั้นด้วยข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วพยายามที่จะประยุกต์ข้อสรุปนั้นมาเป็นความรู้ใหม่โดยมีประเด็นหลักอยู่ที่กระบวนการ (Process) มากกว่าผลผลิต (Product)

โอดม และ เคลลี (Odom & Kelly, ๒๐๐๑, pp. ๖๑๕-๖๓๕) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการสร้างทั้งด้านมโนติวิธีกร รวมถึงทักษะกระบวนการ โดยผ่านกระบวนการที่เป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

ทิตนา แชมมณี (๒๕๔๘) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ว่าเป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดยครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถามเกิดความคิดและลงมือเสาะแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเองโดยที่ครูช่วยอำนวยความสะดวกในการ

เรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนเช่น ในด้านการสืบค้นหาแหล่งความรู้การศึกษาข้อมูลการวิเคราะห์ การสรุปข้อมูลการอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดคำถามเกิดความคิดและลงมือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

นำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับสำนวนด้านภาษาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียนใช้สำนวนได้ถูกต้องถูกกาลเทศะ มีการเผยแพร่ให้กับครูที่สนใจ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและอนุรักษ์ภาษาถิ่นต่อไป

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสำนวนในภาษาถิ่น
๒. นักเรียนเห็นคุณค่าของภาษาถิ่น

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

๑๓. นวัตกรรมการเรียนการสอน เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวนในภาษาถิ่นอีสานบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ๕e เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้เรื่องสำนวนในภาษาถิ่นและส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจสำนวนในภาษาถิ่นมากยิ่งขึ้น และได้เรียนรู้สำนวนใหม่ ๆ นอกเหนือจากบทเรียนในหนังสือเรียน ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง

๑๔. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารและคณะครูให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และแนะนำในการจัดกิจกรรม
๒. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

๑๕.ภาพกิจกรรม



ภาคผนวก

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ท ๒๓๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ สืบสานภาษาอันล้ำค่าของอุบลราชธานี

เรื่อง สำนวนภาษาถิ่นกินใจ

ผู้สอน นางสาวปัทมาวรรณ นานพันธ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

โรงเรียนบ้านหนองหลัก

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑

มาตรฐานการเรียนรู้ : ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้ : ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ : ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ท ๔.๑ ม ๓/๓ วิเคราะห์ระดับภาษา

ท. ๑.๑ ม.๓/๔ อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึก ย่อความและรายงาน

แก้ปัญหาในชีวิต

ตัวชี้วัดปลายทาง

ท ๒.๑ ม.๓/๒ เขียนข้อความโดย ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

สาระสำคัญ

ภาษาถิ่นหมายถึง ภาษาย่อยที่ใช้พูดจากันในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อความหมาย ความเข้าใจกันระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งอาจจะแตกต่างไปจาก มาตรฐาน หรือ ภาษาที่คนส่วนใหญ่ของแต่ละประเทศใช้กัน และอาจจะแตกต่างจากภาษาในท้องถิ่นอื่น ทั้งทางด้านเสียง คำ และการใช้คำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอธิบายความหมายภาษาถิ่นได้

๒. ทักษะ/ กระบวนการ (P)

นักเรียนจำแนกภาษาถิ่นได้

๓. คุณลักษณะ (A)

นักเรียนใฝ่เรียนรู้ในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ภาษาถิ่น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๓. ความสามารถในการจัดการตนเอง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. มีจิตสาธารณะ

อัตลักษณ์อุบลราชธานี

ภาษาและวัฒนธรรม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ นักเรียนฟังเพลง แพนจ๋า แล้วตอบคำถามคร่าวๆ ในเพลงมีกี่ภาษา และคำที่มีความหมายเดียวกันคือคำว่าอะไร

๒. ชี้นสอน ชี้นสำรวจและค้นหา

๒.๑ นักเรียนเล่นเกมล้วงไข่ไดโนเสาร์ และอ่านคำศัพท์ภาษาถิ่นในไข่ จากนั้นบอกความหมายของคำ นั้น

๒.๒ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ๓ กลุ่ม แข่งขันค้นหาคำศัพท์แต่ละภาคและนำไปติดบนกระดานโดยแบ่งเป็นกลุ่มภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ กลุ่มไหนเสร็จก่อนและถูกต้องได้รับรางวัล ชี้นอธิบายและลงข้อสรุป

๒.๓ นักเรียนสรุปว่าภาษาถิ่นมีภาษาถิ่นใดบ้าง

๓. ชี้นสรุป ชี้นขยายความรู้

๓.๑ นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องภาษาไทย ภาษาถิ่น

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. อินเทอร์เน็ต
๒. บัตรคำ/บัตรรูปภาพ
๓. หนังสือเรียน เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น
๔. เกม สนุกกับภาษาถิ่น

การวัดประเมินผลรวบยอด (ภาระ/ชิ้นงาน)

๑. ใบงานเรื่องภาษาถิ่น

การวัดประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนอธิบายความหมาย	แสดงเหตุผลในการ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง	ตอบคำถามได้	ตอบคำถามได้

ภาษาถิ่นใต้ (K)	ตอบคำถาม ตอบคำถามได้อย่าง ต่อเนื่องครบถ้วน ตอบคำถามได้สัมพันธ์ กับหัวข้อที่กำหนด	และแสดงเหตุผลในการ ตอบคำถาม ตอบคำถามได้ชัดเจน ตอบคำถามได้อย่าง ต่อเนื่องครบถ้วน	ถูกต้องและ แสดงเหตุผลใน การตอบ คำถามได้	แต่ไม่แสดง เหตุผลในการ ตอบคำถาม
นักเรียนจำแนกภาษาถิ่นใต้ (P)	ทำคะแนนได้ ๙- ๑๐ คะแนน	ทำคะแนนได้ ๗-๘ คะแนน	ทำคะแนนได้ ๕-๖ คะแนน	ทำคะแนนได้ ๔-๐ คะแนน
นักเรียนใฝ่เรียนรู้ในการ ทำงาน (A)	นักเรียนตั้งใจฟังที่ครู สอนเนื้อหา ให้ความ ร่วมมือในการทำ กิจกรรม ส่งงานที่ได้รับ หมายหมายตรงเวลา กำหนด	นักเรียนตั้งใจฟังที่ครู สอนเนื้อหา ให้ความ ร่วมมือในการทำ กิจกรรม	นักเรียนตั้งใจ ฟังที่ครูสอน เนื้อหา ใ้ ความร่วมมือ ในการทำ กิจกรรมใน บางครั้งและส่ง งานที่ได้รับ มอบหมาย ล่าช้า	นักเรียนไม่ ตั้งใจฟังที่ครู สอนเนื้อหา ไม่ส่งงานที่ ได้รับ มอบหมายใน เวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน

- ๑๐ -๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพดีมาก
 ๗-๙ หมายถึง ระดับคุณภาพดี
 ๔-๖ หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้
 ๑-๓ หมายถึง ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

วิชาภาษาไทย เรื่อง ภาษาถิ่น

โรงเรียน _____

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้เรื่อง ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น คือ ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารกันในห้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามวิถีชีวิตของผู้คนในห้องถิ่นนั้น แต่ภาษาที่ใช้ติดต่อกัน ทั้งพูดและเขียน ถือว่าเป็นภาษากลางนั้นเรียกว่า “ภาษาไทยมาตรฐาน” ภาษาถิ่น แบ่งได้ ๓ กลุ่มได้ดังนี้

ภาษาถิ่นเหนือ

ปึกบ้าน	กลับบ้าน
มะนัด	สับปะรด
อู้	พูด
ลำ	อร่อย
ซี้จู้	โกหก
ป้อจาย	ผู้ชาย
ผ่อ	มอง
กาด	ตลาด

ภาษาถิ่นอีสาน

เมือบ้าน	กลับบ้าน
บักนัด	สับปะรด
เว้า	พูด
แซบ	อร่อย
ซี้ตัว	โกหก
ผู้บ่าว	ผู้ชาย
เบ็ง	มอง
กระจอง	ทัพพี

ภาษาถิ่นใต้

หลบเร็น	กลับบ้าน
ยาหนด	สับปะรด
แหลง	พูด
หรอย	อร่อย
ซี้ก	โกหก
บ่าว	ผู้ชาย
แล	มอง
หวัค	ทัพพี



แบบฝึกหัดเรื่อง ภาษาถิ่น

ให้นักเรียนเขียนความหมายของภาษาถิ่นที่กำหนดให้พร้อมระบุว่า เป็นภาษาถิ่นใด

1.	ลำ	➔	อร่อย	ภาษาถิ่น	เหนือ	6.	ซี้ตัว	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____
2.	ผ่อ	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____	7.	อู้	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____
3.	เบ็ง	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____	8.	แหลง	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____
4.	แล	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____	9.	เว้า	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____
5.	หรอย	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____	10.	กาด	➔	_____	ภาษาถิ่น	_____



หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ท ๒๓๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ สืบสานภาษาอันล้ำค่าของอุบลราชธานี

เรื่อง อุบลลือเลื่องเมืองวัฒนธรรม

ผู้สอน นางสาวปัทมาวรรณ นานพันธ์

หลัก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

โรงเรียนบ้านหนอง

มาตรฐานการเรียนรู้

๑. มาตรฐานและตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (ตัวชี้วัด ม.๓/๑,๓ - ๑๐)

สาระที่ ๒ การเขียน

ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (ตัวชี้วัด ม.๓/๑-๔)

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ (ตัวชี้วัด ม.๓/๑-๖)

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง(ตัวชี้วัด ม.๓/๑-๔)

สาระสำคัญ

สุภาพจิต หรือ ภาจิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวแนะนำ สั่งสอน เตือนสติ ด้วยหลักความจริง ส่วนมากเป็นคำคล้องจอง มีการสืบทอดมาแต่โบราณและแต่ละชุมชน กระทั่งแต่ละเหล่าอาชีพก็มีสำนวนของใครของมันคล้ายกัน บ้าง แตกต่างกันไปบ้าง ทั้งนี้เพราะที่มาไม่เหมือนกันแต่โดยความหมายมักเทียบเคียงกันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ด้านความรู้ (K)

๑.๑ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และรู้จักสำนวน สุภาพจิตไทย

๒. ทักษะ/ กระบวนการ (P)

๒.๑ เพื่อให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาพจิตไทยได้

๓. คุณลักษณะ (A)

๓.๑ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

ภาษาราชการ-ภาษาถิ่น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการจัดการตนเอง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕. มีวินัย
๖. ใฝ่เรียนรู้
๗. มุ่งมั่นในการทำงาน
๘. มีจิตสาธารณะ

อัตลักษณ์อุบลราชธานี

ภาษาและวัฒนธรรม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเปิดแผ่นป้ายสำนวนไทย
๒. ครูสอบถามนักเรียนว่าเคยได้ยินสำนวนใดบ้าง พร้อมให้นักเรียนยกตัวอย่าง
๓. ครูยกตัวอย่างสำนวนในภาษาถิ่นอีสานให้นักเรียนฟังว่าเคยได้ยินหรือไม่ จากนั้นให้นักเรียนยกตัวอย่างสำนวนภาษาถิ่นที่นักเรียนเคยได้ยินมาคนละ ๑ ตัวอย่างพร้อมบอกความหมาย

๒. ชี้นสอน ชี้นสำรวจและค้นหา

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๒ กลุ่ม (สมาชิกกลุ่มตามความเหมาะสม) โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ เกี่ยวกับสำนวนในภาษาถิ่นอีสานในพื้นที่บ้านหนองหลักโดยใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์จากผู้ปกครองหรือคนในพื้นที่มาคนละ กลุ่ม ๑๐ สำนวน พร้อมทั้งทำคำถามมาถามเพื่อนเกี่ยวกับสำนวนภาษาถิ่นอีสาน

๓. ชี้นสรุป ชี้นขยายความรู้

๑. มอบหมายให้นักเรียนและรวบรวมสำนวนภาษาถิ่นอีสานมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. อินเทอร์เน็ต
๒. บัตรคำ/บัตรรูปภาพ
๓. หนังสือเรียน เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น

การวัดประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนได้เรียนรู้และรู้จักสำนวน สุภาษิตไทย	อธิบายสำนวนสุภาษิตไทยได้ถูกต้องชัดเจน	อธิบายสำนวนสุภาษิตไทยได้ถูกต้อง	อธิบายสำนวนสุภาษิตไทยได้ไม่ค่อยชัดเจน	อธิบายสำนวนสุภาษิตไทยไม่ได้
นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาษิตไทยได้	บอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาษิตไทยได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	บอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาษิตไทยได้ถูกต้อง	บอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาษิตไทยได้	บอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องสำนวน สุภาษิตไทยไม่ถูกต้อง
นักเรียนสามารถนำความรู้ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเหมาะสม	นำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องครบถ้วน	นำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง	นำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	นำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้

เกณฑ์การประเมิน

- ๑๐ -๑๒ หมายถึง ระดับคุณภาพดีมาก
 ๗-๙ หมายถึง ระดับคุณภาพดี
 ๔-๖ หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้
 ๑-๓ หมายถึง ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ท ๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ สืบสานภาษาอันล้ำค่าของอุบลราชธานี

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง เรียนรู้ภาษาเมืองอุบลคนดี

เวลา ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวปัทมาวรรณ นานพันธ์

โรงเรียนบ้านหนองหลัก

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ : ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ : ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ท ๔.๑ ม ๓/๓ วิเคราะห์ระดับภาษา

ท ๔.๑ ม ๓/๕ อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ

ตัวชี้วัดปลายทาง

ท ๒.๑ ม ๓/๔ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ

สาระสำคัญ

สุภาษิต หรือ ภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่กล่าวแนะนำ สั่งสอน เตือนสติ ด้วยหลักความจริง ส่วนมากเป็นคำคล้องจอง มีการสืบทอดมาแต่โบราณและแต่ละชุมชน กระทั่งแต่ละเหล่าอาชีพก็มีสำนวนของใครของมันคล้ายกัน บ้าง แตกต่างกันไปบ้าง ทั้งนี้เพราะที่มาไม่เหมือนกันแต่โดยความหมายมักเทียบเคียงกันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

๑. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้สำนวนภาษาถิ่นที่ตนอยู่

ทักษะ/ กระบวนการ (P)

๒. เพื่อให้นักเรียนสื่อสารภาษาถิ่นได้อย่างถูกต้อง

คุณลักษณะ (A)

๓. เพื่อให้นักเรียนใช้สำนวนภาษาถิ่นได้ถูกต้องตามกาลเทศะ

สาระการเรียนรู้

ภาษาราชการ-ภาษาถิ่น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๓. ความสามารถในการจัดการตนเอง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีจิตสาธารณะ

อัตลักษณ์บุคลราชธานี

ภาษาและวัฒนธรรม

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

๑.๑ ครูทบทวนสำนวนไทยกับนักเรียนและสำนวนภาษาถิ่นอีสานเมื่อคาบที่แล้ว

๒. ชี้นสอน ชี้นำสำรวจและค้นหา

๒.๑ นักเรียนเตรียมตัวนำเสนอสำนวนภาษาถิ่นอีสานที่ไปศึกษาค้นคว้ามา

๒.๒ นักเรียนนำเสนอและตั้งคำถามให้กับเพื่อน ๆ ตอบคำถาม โดยการให้เพื่อนทายสำนวนที่ตน

หามาว่าหมายถึงอะไร

๓. ชี้นสรุป ชี้นขยายความรู้

๓.๑ นักเรียนทำสื่อ Pop up เรื่องภาษาถิ่น

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. อินเทอร์เน็ต

๒. บัตรคำ/บัตรรูปภาพ

๓. หนังสือเรียน เรื่อง ภาษาไทย ภาษาถิ่น

๔. ครูในโรงเรียน

การประเมินผลรวบยอด (ภาระงาน/ชิ้นงาน)

ชิ้นงาน POP UP เรื่องภาษาถิ่น

การวัดประเมินผล

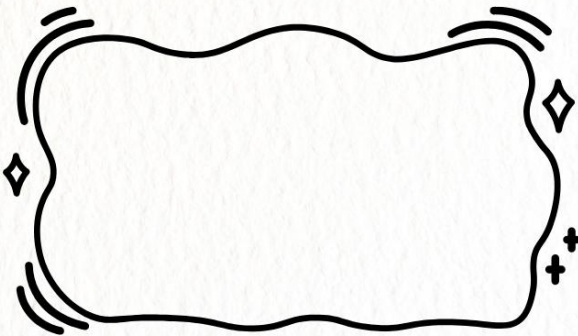
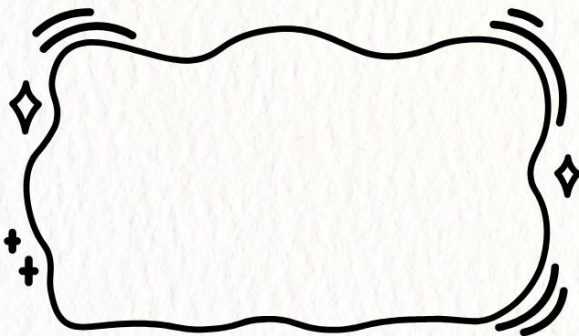
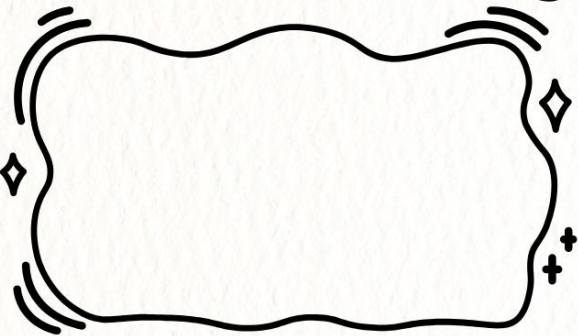
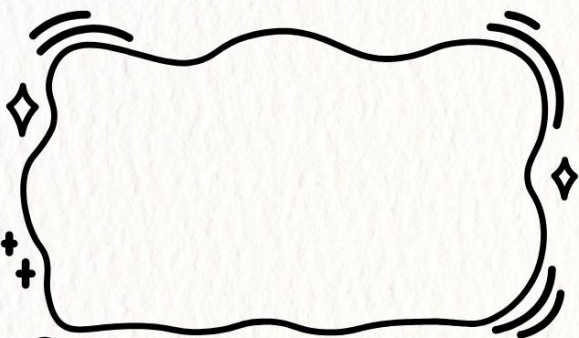
ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนรู้สำนวนภาษาถิ่นที่ตนเองอยู่ (K)	รู้สำนวนภาษาถิ่นครบ ๑๐ คำ	รู้สำนวนภาษาถิ่นครบ ๘ คำ	รู้สำนวนภาษาถิ่นครบ ๔ คำ	รู้สำนวนภาษาถิ่นครบ ๒ คำ
นักเรียนสื่อสารภาษาถิ่นได้อย่างถูกต้อง (P)	สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง	สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน	สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ไม่ชัดเจน	สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ไม่ชัดเจนและไม่ถูกต้อง
นักเรียนใช้สำนวนภาษาถิ่นได้ถูกต้องตามกาลเทศะ (A)	มีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาถิ่นถูกต้องชัดเจน	มีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาถิ่นถูกต้อง	มีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาถิ่นได้	ใช้สำนวนภาษาถิ่นได้

เกณฑ์การประเมิน

- ๑๐ -๑๒ หมายถึงระดับคุณภาพดีมาก
 ๗-๙ หมายถึงระดับคุณภาพดี
 ๔-๖ หมายถึงระดับคุณภาพพอใช้
 ๑-๓ หมายถึงระดับคุณภาพควรปรับปรุง

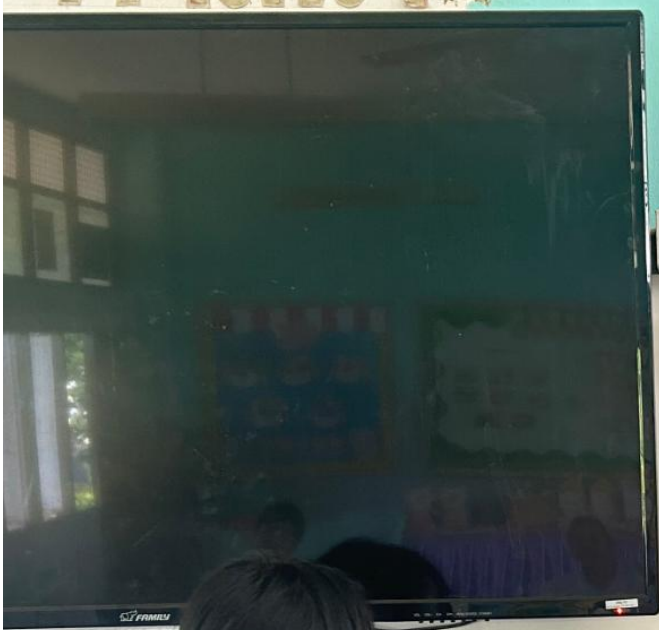
ใบงานสำนวนภาษาถิ่นอีสาน

คำชี้แจง
ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนภาษาถิ่นอีสานที่สอบถาม
ลงในกรอบที่กำหนดให้ อย่างน้อย 5สำนวน
พร้อมบอกความหมาย





King
The King of the Kingdom of Thailand
His Majesty King Rama X, His Majesty Queen Sineenatral and Her Majesty the Queen Mother have graciously bestowed the title of King of the Kingdom of Thailand upon His Majesty King Rama X.



เส้นทางการเดินทาง

